

ОБЩИНА ГОРНА ОРЯХОВИЦА

ПРОЕКТ

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА

ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА

ПОПУЛАЦИЯТА

НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА

ГОРНА ОРЯХОВИЦА

Период на действие
2013-2015 г.

приета с Решение № ... по Протокол № от2013 г.
на

Общински съвет – гр. Горна Оряховица

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е :

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. Описание на проблема.
2. Причини за възникване на проблема.
3. Популация на безстопанствените кучета.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели.
2. Задачи.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

IV. МЕРКИ ЗА ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт.
2. Ветеринарни власти.
3. Организации за защита на животните.

VI. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА - КРИТЕРИИ

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките.
2. Количествени подобрения.
3. Критерии за изпълнението на програмата.

VII. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Финансиране.
2. Човешки ресурс

VIII. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинската дейност.
3. Закон за лова и опазване на дивеча.
4. Становище на световната здравна организация .

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Необходимост от разработването на Програма възниква в резултат на изисквания поставени на България и останалите страни, членки на Европейския съюз, по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и конкретните механизми за овладяване на популацията на безстопанствени кучета в населените места.

Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Горна Оряховица е изготвена в изпълнение на чл. 40, ал.1 от Закона за защита на животните и разпоредбите на закона за ветеринарномедицинската дейност.

През последните 15 години значително нарасна броят на безстопанствените кучета, което води до рискове за здравето на гражданите, поставя под съмнение европейския облик на Община Горна Оряховица. За да се реши проблема с бездомните кучета на първо място е необходимо да се приложи единен метод във всички населени места на територията на община Горна Оряховица. Да се следват комплексни мерки, определени от Световната здравна организация: строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета; кастрация и връщане по места на социализирани кучета; евтаназиране на доказано агресивни или болни животни.

1. Описание на проблема - големият брой безстопанствени кучета води до:

● **здравни рискове:**

- безстопанствените кучета могат да бъдат преносители на болести, опасни за човека - бяс, ехинококоза, бруцелоза, микроспория, демодекоза и др.;
- регистрирани са случаи на ухапвания на хора от кучета.

А/ Инфекциозни болести:

1. Салмонелоза - това е една от най-често срещаните се инфекциозни болести по бозайниците. Причинител на заболяването са няколко типа бактерии, които са много устойчиви към външни въздействия;

2. Бяс – остра заразна болест, към която са възприемчиви всички видове животни и човекът. Причинителят е вирус. Разпространява се от скитащи кучета, а в последно време и диви хищници. Заразяването става чрез ухапване или попадане на вируса върху ранички, дракотини по кожата. Инкубационният период е до 60 дни.

Б/ Гъбични болести.

В/ Паразитни /инвазионни/ болести.

Г/ Кърлежовопреносимите инфекции (КПИ) - бездомните и скитащи кучета представляват един от основните резервоари на зараза на някои кърлежопреносими инфекции, най-често срещана от които е Марсилската треска. Това обстоятелство изисква системни мерки за контролиране кучешката популация.

● **създаване на дискомфорт на населението:**

- много хора се страхуват от кучета;
- през нощта, шумът създаван от животните смущава гражданите;
- животните са една от причините за замърсяване на градската среда;
- тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.

● **икономическа неефективност:**

- мерките, които до този момент са предприемани от Общината за решаването на проблема са свързани с разходи, а в същото време не са постигнати реални резултати и се създава социално напрежение.

● **тежко положение на безстопанствените кучета:**

- кучетата страдат от различни болести, глад и студ;
- пускане на свобода на животни, които са отглеждани от хората, не са подготвени за оцеляване в естествена среда;
- много от безстопанствените животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

2. Причини за възникването на проблема.

- 2.1. Липса на адекватно и цялостно законодателство;
- 2.2. Липса на контрол върху популацията на домашни кучета;
- 2.3. Неефективност на прилаганите методи и несъобразяване с комплексния характер на проблема;
- 2.4. Временното използване на кучета за пазачи на вили, строежи, гаражи и др., след което се изоставят;
- 2.5. Липса на хуманно образование за отношението към животните и грижите, от които се нуждаят – собственикът не е подготвен за проблемите, съпровождащи отглеждането на куче, в резултат на което при възникнали трудности го изоставя;
- 2.6. Липса на адекватни санкции и контрол върху собствениците на домашни кучета.

3. Популация на безстопанствените кучета.

Кучето достига полова зрялост на 6-8 месечна възраст, ражда 2 пъти годишно, средно от 5 до 8 кученца. В този смисъл става ясно, че само няколко изоставени домашни кучета са в състояние за много кратко време бързо да увеличат броя на безстопанствените кучета. И ако не се вземат навременни мерки, броят им нараства, докато достигне определен максимум.

Този максимум се нарича “носещ капацитет на средата” и зависи от условията на средата – количеството храна, вода и възможности за подслон. При достигане на „носещия капацитет на средата”, раждаемостта и смъртността на безстопанствените кучета се изравняват, което означава, че броят им не се увеличава. Ако в тази ситуация се предприеме само отстраняване на безстопанствените кучета, ще се предизвика освобождаване на ниши, които за кратък период ще бъдат заети от други кучета – новородени или мигриращи, т.е. ще се наблюдава временно намаляване броя на безстопанствените кучета, последвано от възстановяване, пак намаляване и възстановяване – един цикличен и непрестанен процес. При период на настъпване на разгонване на всеки 6 месеца и полова зрялост на шестмесечна възраст, едно женско куче ражда за две години около 32 кучета.

Какво става при прилагане на кастрация на безстопанствените кучета и връщането им по обитаваните от тях места?

Не се освобождават ниши, тъй като кучетата се връщат на местата, от където са взети за гратисния период, необходим за блокиране на раждаемостта (когато капацитетът на средата се ограничи от стерилни животни). Този гратисен период позволява, паралелно да се наложи контрол върху домашните кучета - регистрацията им и стерилизацията на част от тях.

Следва етапът на постепенно изтегляне на кучетата в приюти, тъй като отстраняването вече не може да се компенсира от раждаемост - липсват репродуктивните животни. Броят на кучетата от улицата постепенно се редуцира до трайното изчезване на явлениято "безстопанствени кучета".

Кастрация - Единственият ефективен подход за установяване на контрол върху кучешката популация:

- прилагане на кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка на неагресивните безстопанствените кучета и връщането им по обитаваните от тях места с редовен ветеринарномедицински надзор;

- регистрация на домашните кучета и популяризиране на ползите от кастрацията им с цел установяване на контрол върху размножаването им и предотвратяване на евентуалното им изоставяне;

- осъществяване контрол върху хранителната среда.

II. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цели:

1.1. Установяване на контрол върху популацията на безстопанствени и домашни кучета, като се гарантира здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на община Горна Оряховица.

1.2. Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни.

1.3. Развиване на чувство за отговорност у хората при отглеждането на кучета

1.4. Редуциране броя на безстопанствените (улични) кучета до трайно намаляване на популацията, съгласно разпоредбите на действащото законодателство.

2. Задачи:

2.1. Овладяване броя на безстопанствените кучета, до трайното изчезване на явлениято "безстопанствени кучета".

2.2. Контрол върху отглеждането на домашни кучета.

2.3. Повишаване на чистотата на градската среда.

2.4. Изготвяне и провеждане на образователни кампании, съгласно чл. 2 от ЗЗЖ.

2.5. Решаване на проблемите описани в т.1 от Въведението.

III. МЕТОДОЛОГИЯ

Препоръките на Световната Здравна Организация, успешния световен и наш опит и практика, налагат прилагането на регламентирани от ЗЗЖ методи на:

1. Кастрация.

2. Евтаназия.

3. Задомяване.

4. Регистрация и надзор на безстопанствени кучета.

5. Регистрация на домашни кучета.

6. Контрол върху изискването за отглеждане на домашни кучета.

7. Популяризиране ползите от кастриране на домашни кучета.

8. Кампания за подобряване чистотата на градската среда.

9. Настаняване в Общински приют за безстопанствени животни.

IV. МЕРКИ ЗА ТРАЙНО РЕШАВАНЕ НА ПРОБЛЕМА С БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Кастрация

1.1. Съгласно §17 от Преходни и заключителни разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за защита на животните в срок до 31.12.2015г. общинските съвети и кметовете на общини осигуряват настъпяването на безстопанствените животни в приютите по чл. 41, ал.1.

1.2. Обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка (наричани ветеринарномедицински манипулации) на безстопанствени кучета се извършва в регистрирани приюти, стационарни или подвижни амбулатории, съгласно чл. 40, ал. 4 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ).

1.3. Обработката се извършва на принципа на масова кастрация (от дадено място се залавят абсолютно всички възможни кучета във фертилна възраст, приоритетно женските) по райони и във връзка с молби и сигнали на граждани.

1.4. Райониране, в зависимост от местоположението и особеностите на района , както следва:

- Паркове и детски площадки в гр. Горна Оряховица;
- Учебни заведения, детски градини и централна градска част;
- Жилищни квартали;
- кв. Гарата и кв. Калтинец;
- Крайградски вилни зони и селски райони.

2. Евтаназия

2.1. Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД) и чл. 45 т. 8 от ЗЗЖ.

2.2. Кучета, участвали в инцидент се залавят приоритетно в рамките на 24 часа след подаване на сигнала. При потвърждаване на сигнала за агресивно поведение, кучетата се третираат съгласно чл.179, ал.3, т. 4 от ЗВМД и чл. 45, т. 8 от ЗЗЖ.

3. Задомяване

3.1. Всеки приют разработва и прилага система за информиране на гражданите за животните, които се предлагат за отглеждане съгласно чл. 41, ал.6 от ЗЗЖ.

3.2. Общината и ОЗЖ организират публични мероприятия за задомяване на безстопанствените кучета.

4. Регистрация и надзор на безстопанствени кучета

4.1. Регистрация се извършва от всички амбулатории и приюти, които обработват безстопанствени кучета.

4.2. Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:

- Идентификационен номер
- Отличителни белези на животното - пол, цвят, възраст, големина
- Дата и място на залавяне
- Дата и място на връщане

- Отговорно по надзора физическо или юридическо лице

4.3. Данните от регистъра на амбулаториите и приютите, които работят по програмата, се изпращат до Дирекция „Строителство и екология“ в Община Горна Оряховица.

5.Регистрация на домашни кучета

5.1.Регистрация на домашни кучета се извършва съгласно чл.174 от ЗВМД.

5.2.Таксата за домашни кучета се събира от отдел ”Местни данъци и такси”.

5.3.Организиран се кампания за обработване и регистрация на кучетата.

6. Контрол върху изискването за отглеждане на домашни кучета

6.1. Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от Дирекция „Строителство и екология”, „Областна дирекция по безопасност на храните”(ОДБХ) и „Организация за защита на животните” (ОЗЖ), съгласно глава 6 от ЗЗЖ

6.2 Контролът се извършва на база Наредба за придобиване, притежаване и отглеждане на животни- компаньони и селскостопански животни на територията на община Горна Оряховица.

7. Популяризиране ползите от кастриране на домашни кучета

7.1. Организиран се кампания за разясняване на ползата от кастрацията чрез брошури, медийни кампании и др.

7.2. Съвместна работа с ветеринарните лекари.

8. Кампания за подобряване чистотата на градската среда

8.1. Определяне на площи, където домашните кучета да бъдат пускани свободно.

8.2. Ограждане на съществуващи детски площадки, детски градини, училища и др.

V. УЧАСТНИЦИ В ПРОГРАМАТА

1. Местна власт – Кмет, Ресорен Заместник Кмет, Дирекция „Строителство и екология”и Организация за защита на животните.

1.1. Общинският съвет приема Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета и гласува годишен бюджет за изпълнението ѝ, съгласно чл.40 ал.1 от ЗЗЖ..

1.2. Общинският съвет предвижда средства в общинския бюджет за изграждане на приют за безстопанствени кучета, съгласно чл.41, ал.1от ЗЗЖ.

1.3. Комисиите по „Икономика, приватизация, селско, горско стопанство и опазване на околната среда” и „ Местно самоуправление, нормативна уредба, обществен ред и безопасност на движението и транспорта” към Общинския съвет участват в изработването, приемането и контрола по изпълнението на настоящата Програма.

1.4. Кметът или упълномощени от него лица организират цялостното изпълнение на Програмата, стопанисването и дейността на общинския „Приют за бездомни кучета”, сключването на договори с други приюти, стационарни и подвижни амбулатории.

1.5. Общински съвет приема Наредба за придобиване, притежаване и отглеждане на животни-компаньони и селскостопански животни на територията на община Горна Оряховица.

2. Общинска администрация

2.1. Организира изграждането на общинския приют на територията на общината.

2.2. Обработка сигнали и жалби.

2.3. Сигнали и жалби на граждани и организации се приемат:

⇒ По телефона

⇒ Писмено

⇒ По и-мейл

2.3.1. Анонимни сигнали и жалби не се обработват.

2.3.2. При подаване на сигнала се записват имената на гражданина или организацията, подали сигнала, и телефона или адрес за обратна връзка. Жалбоподателят посочва мястото на инцидента и описание на кучето/та.

2.3.3. Жалбите за кучето/та, участвало/и в инцидента с ухапване на човек, се обработват приоритетно в рамките на 24 часа от подаването на сигнала.

2.3.4. Жалбите за агресивни кучета се обработват до 48 часа от подаването им. В случай, че жалбата за агресивно/и куче/та е подадена срещу обработени кучета, се процедира в зависимост от резултата от проверката.

2.3.5. Агресивно куче се залавя и се настанява в приют на общината или на «Организация за защита на животните» (ОЗЖ).

2.3.6. Проверката на сигнала се извършва от организацията, управляваща приюта, съвместно с представител на ОЗЖ или упълномощени от кмета лица, в срок от 7 дни от подаване на жалбата.

2.3.7. Проверката съдържа подробно описание на фактическите обстоятелства по сигнала или жалбата, както следва:

- Информация от жалбоподателя: фактически обстоятелства, медицинско свидетелство (в случаите на наличие на такова), подробно описание на кучето, участвало в инцидента

- Информация от страна на лицата, които са свидетели на инцидента или имат наблюдения върху поведението на кучето.

- На база на проверката се изготвя констативен протокол.

2.3.8. В зависимост от констативния протокол се предприемат следните действия:

- Доказано агресивни кучета се предоставят за задомяване при спазване на изискванията на чл.174 от ЗВМД или се настаняват в приют на организация за защита на животните.

- Доказано агресивни кучета, за които не се явяват лица, които желаят да ги отглеждат като животни-компаньони, или не бъдат настанени в приют на ОЗЖ, се подлагат на евтаназия след изтичане на 14 дневен срок от настаняването им в общинския приют.

- В случай, че жалбата е неоснователна, кучето/та се обработва/т и се връща/т на място на залавяне.

2.4. Кметът на Общината определя длъжностно лице, което координира дейностите на Програмата.

2.4.1. Длъжностното лице разглежда жалби и сигнали, организира и контролира дейностите по Програмата.

2.4.2. Длъжностното лице координира надзора на обработените кучета.

2.5. Организацията, стопанисваща приюта може да назначава служители, представляващи ОЗЖ, за координация на дейността на ловните екипи по отношение на

взаимодействието им с граждани и организации при залавяне на безстопанствени кучета и при връщане на обработените кучета по места.

2.6. Община Горна Оряховица упражнява системен контрол върху извършваните дейности по Програмата в приюта, мобилните или стационарни амбулатории, стопанисвани от ОЗЖ.

2.7. Община Горна Оряховица и ОЗЖ провеждат образователни кампании, организират медийни събития, и разпространяват информационни материали по Програмата.

2.8. Всички процедури и подробности по отношение на работата на стационарните амбулатории или приюти се уреждат от Вътрешни правила за работа, които се утвърждават от кмета на Общината.

3. Организации за защита на животните (ОЗЖ)

3.1. ОЗЖ могат да стопанисват приют и/или подвижни амбулатории самостоятелно или съвместно с Общината, съгласно чл. 41, ал. 4 или ал. 5 от ЗЗЖ.

3.2. ОЗЖ, които имат стационарни или подвижни амбулатории или приюти, могат да кандидатстват и извършват ветеринарномедицински манипулации, съгласно чл. 40, ал. 4.

3.3. ОЗЖ съдействат при изготвяне на Наредба за придобиване, притежаване и отглеждане на животни-компаньони и селскостопански животни на територията на община Горна Оряховица и участват в изработването на Програмата.

3.4. ОЗЖ съдействат на Общината, като посочват свои представители (медиатори) за координация на работата между Общината, ОЗЖ и граждани.

3.5. ОЗЖ, регистрирано като юридическо лице по Закона за юридическите лица с нестопанска цел, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните, представя списък с имената на медиаторите. Списъкът се одобрява от кмета на Общината.

3.6. Медиаторът участва доброволно в дейностите по изпълнение на Програмата, като за това не получава възнаграждение от Общината.

3.7. ОЗЖ съдействат за обработването на постъпилите жалби и сигнали, свързани с домашни и безстопанствени кучета.

4. Общинска епизоотична комисия

Извършва контрол по изпълнението на мерките за предпазване, ограничаване и ликвидиране на заразните и паразитни болести по животните.

VI. НОРМАТИВНА БАЗА И МЕЖДУНАРОДЕН ОПИТ

1. Закон за защита на животните.
2. Закон за ветеринарномедицинска дейност.
3. Закон за лова и опазване на дивеча.
4. Международна практика.

VII. ОЦЕНКА ЗА УСПЕВАЕМОСТ НА ПРОЕКТА

Очаквани резултати от осъществяването на програмата:

1. Качествени промени, които се очакват в следствие на изпълнение на мерките по програмата и обработването на безстопанствените кучета:

- 1.1. Повишаване на безопасността на градската среда .
- 1.2. Регистрацията, събираемостта на таксите за домашни кучета и стимулирането на кастрацията им ще спомогнат трайното решаване на проблема и овладяване на притока на нежелани животни от дома към улицата.
- 1.3. Утвърждаване на законовите критерии за третиране на животни.

2. Количествени подобрения

- 2.1. Ежегодно установяване и преброяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Горна Оряховица.
- 2.2. Намаляване на социалното напрежение.
- 2.3. Връщането на неагресивните, обработени кучета по места ще предотврати прииждането на нови необработени животни.

3. Критерии за изпълнението на програмата

- 3.1. Брой на безстопанствените кучета.
- 3.2. Броя на обработените безстопанствени кучета.
- 3.3. Броя на регистрираните домашни кучета
- 3.4. Броя на кастрираните кучета, които живеят на открито – по строежи, паркинги, дворове, складове и др.
- 3.5. Броя на кастрираните домашни кучета.
- 3.6. Броя на хората, които търсят съдействието на екипа за решаването на проблема с кучешката популация (индикатор е графика за кастрация на кучетата, изготвен на базата на обажданията на граждани).
- 3.7. Броя на гражданите, участващи като доброволци в Програмата.
- 3.8. Броя на задомените кучета в края на третата година.
- 3.9.Годишен отчет за извършените дейности по Програмата и постигнатите резултати, представени от Кмета на Общината пред Изпълнителния Директор на БАБХ, съгласно разпоредбите на чл. 40, ал.2 от ЗЗЖ
- 3.10.Внасяне на предложение пред Общинския съвет - Горна Оряховица за актуализация на програмата и съответния бюджет въз основа на годишния отчет.

VIII. СРЕДСТВА И РЕСУРСИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Източници на финансиране и материално обезпечаване на Програмата

- 1.1. Бюджет, съгласно чл. 40, ал. 1 от ЗЗЖ.
- 1.2. Постъпления от такси, съгласно чл. 175 от ЗВМД;
- 1.3. Финансова и материална помощ, предоставена от местни и чуждестранни дарители;
- 1.4. Финансиране на дейности по Програмата и от ОЗЖ;
- 1.5. Други източници на финансиране.

2. Човешки ресурс

- 2.1. Служители на общината - за регистрация на домашните кучета.
- 2.2. Служители на приюта.
- 2.3. Служители, доброволци и сътрудници на ОЗЖ.
- 2.4. Служители на РВМС за регистрация на кучетата и за провеждане на проверки по дейностите на Програмата.
- 2.5. Частни ветеринарни лекари, при желание от тяхна страна.
- 2.6. Доброволци-граждани.

IX. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение могат да бъдат направени следните изводи:

- **Методите на кастриране и връщане са ефективни.** След определен период от време броят на бездомните животни значително ще намалее. Тези методи са по-малко скъпоструващи спрямо горните и имат допълнителен добър страничен ефект като подобро поведение на животните.
- **Методите на регистрация и идентификация** са полезни при контрола на популацията от животни и намаляване на изоставянето.
- **Образованието и обучението** на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди.
- **Обучението** във високи стандарти на работа на хората, които се грижат за животни и ветеринарните лекари е също от голямо значение за успешното реализиране на програмата.